

Ni puc ni vull - Lydia Davis

Feia temps que el nom de Lydia Davis corria de boca en boca, però ningú s'havia decidit a traduir-ne cap llibre al català. Al final qui s'ha avançat ha estat Edicions de 1984 amb *Ni puc ni vull*, una selecció d'un centenar de contes d'aquesta autora nascuda a Massachussets el 1947, traduïts d'una manera molt convincent per Yannick Garcia.

Lydia Davis és el Marcel Duchamp de la literatura, ja que converteix en contes el que no se'ns havia acudit que podria ser-ho: troba contes a les llistes, a la premsa, al somnis dels amics, a tot arreu on va, fins i tot als llocs més literaris. Una d'aquestes peces, amb títol autoexplicatiu, és *De com vaig llegir tan de pressa com vaig poder els meus exemplars endarrerits del suplement literari de "The Times"*.

Uns quants contes de *Ni puc ni vull* adopten la forma de carta: a una empresa de caramels de menta que no compta bé el nombre d'unitats que inclou a la bossa, a la Fundació que ha concedit una beca d'escriptura a l'autora, al president d'una estafa postal anomenada Institut Biogràfic dels Estats Units, a un fabricant de pèsos congelats que incorpora una fotografia en el paquet on el color dels pèsols no s'assembla al color dels que es troben a l'interior. Ignorem si primer escriu les cartes i després les converteix en contes, o si ja són concebudes com a contes, com també ignorem si les envia o si tan sols les publica.

Altres contes del recull s'assemblen a un documental, com el brevíssim *La manera de parlar de la companyia telefònica* o *Les vaques*, que descriu en quinze pàgines el comportament d'un grup de bòvids que pastura en un camp. També n'hi ha de més convencionals, i d'altres que semblen capítols d'una novel·la, i fragments aparentment autobiogràfics, i l'apunt notarial del que li passa pel cap quan espera el menjar en un restaurant. En els contes de Lydia Davis hi conflueixen un humor gèlid i una autoconsciència elevada. No sabem del cert si l'autora és irònica o cínica, crítica o bromista, si abusa de l'atzar biogràfic o de l'acudit metaliterari, si ens recorda la indolència del senyor Keuner de Bertolt Brecht o més aviat el periodisme egocèntric que practicava Dalí a finals dels anys vint. Els textos de Lydia Davis de vegades ens fascinen i d'altres ens avorreixen, però aconsegueixen que ens preguntem a cada moment què dintre és un conte.